

Av. Epdny

90

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έρωτ. *Θρ. I, 20/1970*

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Μ. Φεβρουάριον, 1970
Σελ. 1969 / Νοεμβριος, 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Σίδιον.....
 (παλαιότερον ὄνομα: Ξεῖνκιο...), Ἐπαρχίας... Μαγάρων,
 Νομοῦ... Ρεθαιετοῦ... , Ἀνατ. Θράκης.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος.....
Βεανκίδης Δυμ. ἐπάγγελμα... διδάσκων.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Μέλιεβα-Ζάνθης.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Γεώργιος Βεανκίδης.....
τοῦ Μαυρουδῆ.....
 ἡλικία... 63... γραμματικαὶ γνώσεις... Β' Δημοτικῶν.....
 τόπος καταγωγῆς... Σίδιον Μαγάρων Ἀνατ. Θράκης.....
τοῦ Καλοκίου Δ......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΙΝΩΝ

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περιοχὰ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖα διὰ βοσκὴν ποιμνίων; Διὰ σπορὰν αἱ ἐνφοροὶ, διὰ βοσκὴν αἱ ὠτειχὰ.....

Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; ... Ἐνηλλάσσοντο αἱ ὠτειχὰ κυρίως περὶ τοὺς

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ὅλοι αἱ ἀροὶ ἀνήκον εἰς τοὺς χωρικοὺς.....

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; ... Ναι... τὰ τεμνα μετὰ τῶν συγγενικῶν ἡγγάζοντο ἐν τὰ νομὰ μὲν μετὰ τῶν πατρῶν μετὰ μέχρι τοῦ θανάτου τῶν

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ;

Συγχρόνως ἐξ ἀμφοτέρων μὲ προτεραιότητα τῆς γεωργίας

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *Καταλύματα ἄξιοι λόγον δὲν ὑπάρχον. Οἱ μικροπρασιωτὴς καλλιερχοῦσαν*

μόνοι μὲ τὰς οἰκογενεῖας τῶν τῶν γῆματά τῶν πολλοῖς ὁρῶς ἐκπύρον καὶ ἐργάταις

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)

Ἐκαλοῦντο ἐργάται καὶ ἦσαν οἱ πτωχότεροι τῶν χωρίων.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα); *Ἀναλόγως τῆς ἐργασίας*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ἄλλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὔτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ναί ἐποχικῶς ἢ δι' ἄλλον τὸ εἶδος ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν.

Ἄνδρες ἐλέγιον καὶ γυναῖκες ἐποχικῶς. Ἐν τῶν ἰδίῳ χωρίῳ ἢ ἐξ ἄλλοῦ τῶν γειτονικῶν. Ἀμοιβὴ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ἀναλόγως τῆς ἐργασίας.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Οχι

6) α) Οί νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Οἱ νέοι μόνον ἐξ καὶ τειρελίνας*

ἄλλων χωρίων.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται .. *Ναί* .. ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ἐποχικῶς (θερισμοῦ) ἢ*

καὶ δι' ἐν εἶδος ἐργασίας ἢ ἐποχικῶς καὶ ἐργασίας.

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παρά- χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; *Με ζῶντων υδάτων. [Ἐν. Μάϊον. ἔβγαίναν ἐπὶ πλοῦκ. μ. δὴμ. συνεταίριον 5-10 γεωργοί, ἔβαν τὰ φευχάρια τους. ὅλα μαζί. ἕνα πλοῦκ. τὸ ὄρειον εὐρέτο ὁπίσθεν ἀμάφης με δύο τροχούς καὶ ὄρμησαν τὰ χωράφια τους πολὺ βαθεῖα. Σ' ἔτοια χωράφια γινόταν κυρίως τὸ ἐπ' ἰάρ (εἰτάρ) ἐπὶ δύο-εἰς χρόνια.. (πλοῦκ' = ἀλετρο ἄλλο πολὺ μεγάλο).*
- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *1938. ἀλλὰ ὑπὸ ἐλαχίστων - Μετὰ τὸν πόλεμον. εὐτυχ. (ἐν τῷ Μιλίεω - Ζάνθω)*
- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ ἐτ. 1923.....*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἐν ὅλοις ταῖς κτήμασι. μηχανήματα. τὸ υαλεκεῖωφι ο εὐδαφ.*

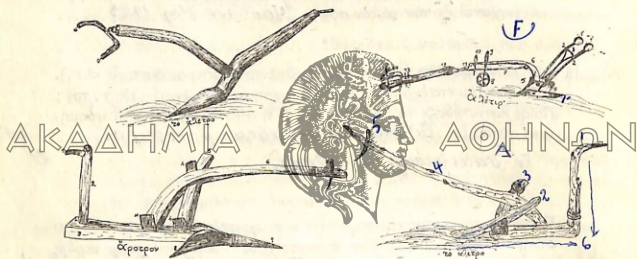
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. *εχειδ. δ. f. w. ειλίδ. 4.*

1. Μουσκερικ	4. θανιδ	7. Βέρχα	10. μηχανή
2.....	5.....	8. τροχόνλ	11. Γυαλέε
3.....	6. σταβάρ	9. Ντιχιλ	12. Τειβρά
			13. Τειθιά
			14. Κρούνα
			15. Ἰντσιτζές

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1955*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Μεγαρολεμιού*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Μεταπολεμικῆ.*
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .. *1929-1930*
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
- *Ὁ καθέναν μόνον καὶ ἢ οἱ εἰδικαί τοι χωρίων.*
-
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χέρσι</i>	6. <i>Κουκούρα</i>	11.
2. <i>Παράβορο</i>	7.	12.
3. <i>Σηάθγ</i>	8.	13.
4. <i>Στάβάρ</i>	9.	14.
5. <i>Γυμτζάβγα</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀριθμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ἐξ' ἴδια δι' ὄλων τῶν εἰδῶν τὰ χωράγια.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

εὐροχάλυ

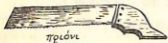
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρναρι, ξυλοφακί κλπ.).....

πριόνιον, εὐεωαίρι, ἀρίδα, ξυλοφακί, σκεπάρνια.....

8) α) Διά τόν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *βόδια, βοῦβαλοι*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *δύο*

9) Διά τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Ναὶ ... ὁ ἀλλοῦ μετ' αὐτοῦ διαφορῶν ὅτι διὰ τὸ ὄργωμα ἐπιφέρει ἄλλο ὄμοιο ἄλλα μεγαλύτερο

(Α)

(Β)

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευγῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

ὡς τῶν (α) ἀνωτέρω σχεδιαγράμμου

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

λουρί

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *πάντα μετ' δύο*

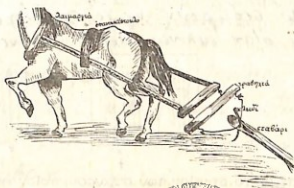
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τρόπον σας.....

ο. ἄνδρας ἰδιοκτήτης

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ..*ἐμαστρον ἐξ ἰνῶν θεειν ἰον*

ῥικιαιρα ἢ δεξια τοῦ κειθγαρ >> ἢ κεφαλή τῶν μελαβῶν μεσόφωλας ἢ ζείλαι το ἀροτρον εἰς ῥετο ὀπιθεν του κειθγαρ >>

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ὄροίως ἢ ἰνω

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

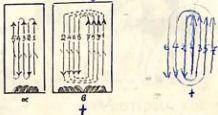
Με σχοινί (τριχία) καὶ ὄροίον καὶ ἄκρα ἔχουν δεθῆ ἐξ καὶ κέρατα τῶν ζῶων

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μέτ' ὀξύλινο ἄροτρο ἢ τὸ ἄχμα. (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Μέτ' ὀξυδερσὸν ἢ τὸ σχεδιάγραμμα (β). Ἐκαστὸν γεμάχιον ὅταν ἐκλίπεν ἐπέλετο (ἐνα νταβλοντ)

Σημειώσατε μετ' ὁ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (σηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, θιασιές, μεσδραδες κ.λ.π.) ;

Εἰς ἑσθριές.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Μέτ' αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἢ διανοίξεις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Μέτ' ὀξύλινο ἄροτρο τὸ χωμά ἐφύγε δεξιά-ἀριστερά.

Μέτ' ὀξυδερσὸν τὸ χωμά φύγει μόνον δεξιά.....

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

τὸ α' ὄργωμα γίνονταν τὸν Ἀπρίλιο.....
τὸ β' τὸν Μάιο καὶ γινόνταν « διαβάσμα ».....
τὸ γ' τὸν Ἰούνιο. Ἡ σπορὰ γίνονταν Ὀκτώβριο.
ἢ Νοέμβριο.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαιτήστε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταρί ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Μαλόριμ. 14 ἡμέρας τὸ χωράφιον. 2-10 ἔγ.

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; .. ἢ .. γ. ἢ γ' ἀπιδ. 1. ἐρωτήσεω.....

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

... τὸ δισάκι... μέχρι... ἐξεδόν... τοῦ πολέμου (1938-39)

Ἐυλατῶ. ὁ «τενεκίς» (δαχείον ἐμ. λαμαρίνη).....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

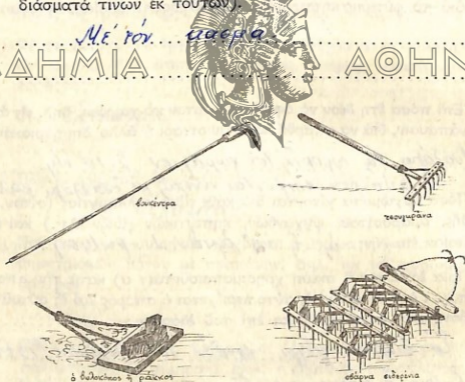
Μέ' τὰ "φαινερα", εἰς μίαν ἀργυρῆν ὄψοισαν.....
 εὐρίσμετο. ἢ "τειμελά» εἰδμενὰ πεπλαυμένῃ...
 Μεσαλῆ:

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μόνον καλὰ τὴν ἐπορᾶν σιβαριστῆ.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Μέ' τὸν μαθητῆ
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμᾶς, ἡ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..... *Κασμάς* *Ψαλῖον (πυλὸν εἰρηγυλίον)*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

*Μέχρι τοῦ 1920-22 εἰς τὰ χωράφια μ.χ. γοιμὰ
ἔδω... ἐγὼ τὰ γοιμὸίφα (κελίκακ.- 3άν.θ.ς)...*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

*Ἦσα εὐαγγερινὰ καὶ διὰ εἰληρῶν
Ἦσα τριφύλλι... ἢ το ὄργωσιον... ἐγὼ τὸ εἰθισ.*

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Δέν εὐαγγερινὸν γεώμερον

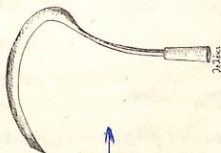
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με' τὸ δρεπάνι.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Ἐχρησιμοποίητο ἰσό... ἀνωτέρω

εἰς συνίστεται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Με... κόσα...

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀμαλή.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἡ χειρολαβή... ἡ... ξυλίνη... φ...

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἔ. εἰδυράς*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

..... *θεριστοὶ μὲτὰ χεῖρας μάλιστα διὰ τῆς εἰδυρᾶς καὶ ὡς ρόβη.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὡς σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *περίπου ἐ. ὕψος 20. εὐαλοῦ ἀπὸ*

..... *ὡς ἐδάφους*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα προσώπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουσιν ἀπὸ αὐτῶν τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεῖρες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

..... *οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ἔ. "χεροβόλα" τὰ*

ἐπιμαδέονται οἱ θεριστὰς εἰς τὸν κ. διμακτόν καὶ ὅταν ἐμφανηθῆναι τὸ δέρμα ἐδένει ὑπὸ τοῦ θεριστοῦ ἀνδρὸς. Κάθε ἀνδρὸν εἶχε ἕνα "διμακτόν". Ἡ γυναῖκα ἐπρίχνε τὸ διμακτόν καὶ ὁ ἀνδρὸς τὸν ἔδενε ἀναμφληθῆναι τὸ δέρμα. Ἐὰν ἐλάττω ἦεν πρὸς μὴ κατεύθυνον. — 13 —

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

2, 3, 4, γ, 5. χερσόβλα εὐρωπαικῶν ἐν δέματι...

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔρχονται καὶ ἀπὸ ἄλλα
χωριά, καὶ ἀγροὺς ἐλεύρα

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἐπιχοπήν (ξεκοπήν). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας οὐματολογίαν)

Με μερομίσθια καὶ φαί
ἐλεύθερο θεριστάδες

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λονται τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ;

Μαί εὐν "παλαμαριά"
ὄταν ἐλείπων εἰς ἓνα χωράρι πρὶν ἀρχίω
τὸ ἐσθόμενον ἐσθίμων ἐλγ μέσθ λου μιά
"ἀφριά δλ" "χλί νλ μγ" "ωσγ" "γ' με έθγμ" "ωσ"

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ θερισμὸς ἀρχίσει 14 ἡμέρας ἐξ ἡμέρας
 Δευτέρα 7 Τετάρτη 4 Παρασκευή

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ναί

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

ἔθιμον
 εἰς ἀβύσσου ἡμέρας φρεσὶν ἡμέρας ἀπὸ τὰ χωράφι
 ἔκδοσαν μερικὰ εἰς ἀβύσσου καὶ τὰ σταυροειδῶς
 εἰς ἀβύσσου

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀμέσως

2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

" Ἔουσθαι δὲ δύο χεριές· εἰτάρην ἐπιαναν τῆς κορυφῆς καὶ εἰλάχνα καὶ τὰ ἄνωκων διαπεριεστρέψῃς· ἔπειτα ἐκχυματίζετο ὁ ὄψματκός· τὸν ὄψματκόν· ἀριθμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἔσθ' αὐτὸν ἐκωδοδέουσι· τὰ χερρόβρα των ὄψματκόν· οἱ εἰλάχνη εἶχον ἴσῃ καὶ ἐκωδοδέουσι· τὰ ἐτάχων των· διματκόν· ἢ ἄνωκων ὁ θεριεῖς (ἀρσὺν ἐξέριζον ὁ διματκός) ἐλάμβανεν δὲ τὸν ὡς οἱ εἰλάχνη νί· ἐκωδοδέουσι διὰ αὐτὸν· ἔπειτα τὸ ἄνωκὸν των διματκόν καὶ ὄψματκόν ἐκωδοδέουσι τὰ χερρόβρα, διὰ περὶ εστρέψῃς καὶ τὴν βογθεῖς ὡς πηλαφάρησ ἐδένεν τὸ δεμάτιον·

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ;

" Ἐραφεύοντο μὲ ἴσῃ ὄψματκόν (καὶ δὲ ἄνωκόν) ἢ καὶ ἄνωκων ἐξ ὀρισμένου δένου καὶ ἐκωδοδέουσι· ἐξ ὄψματκόν· μὲ ὄψματκόν· εἶχεν... 300-500 δεμάτια·

" ἔσθ' ἐπὶ τῆς ἴσῃ ὄψματκόν· (ἢ ἄνωκων) ἐκχυματίζετο τὰ νί· ὡς οἱ ἐκωδοδέουσι (17 δεμάτια ἐκωδοδέουσι ἐκωδοδέουσι)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐὰν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ὀσον ὑψήρχει ἔθερίζετο με... ἡ... ὑόσα... (δ.θ.χ.δ. ὑ. χέρσο. χωράφι). ἔξυραίνετο, ἄρον. φρακτομένην ἔμυρίετο με. δ. δι. υρ. ὑ. δ. γναμ. δ. ἔ. ὑ. ῥύγανων ἐη. ῥι. χύμα. ὑ. δ. ἔβαζαν. ἔ. ἡ. ἄ. χυρ. ῥ. ν. ε. «.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ἰ. ὄν. ν. ῖ. ο. με. ἰ. ἡ. ὑ. ὄ. ῥ. α.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....
.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μελεφερίστο... μρια'... λά... ἀφ' α... τῶν... θέρμερον... εἰς...
τὸ... ἀλῶνι... τὸ... ἀποῖον... εὐρίσμελο... ἐγ'... αὐλῶν...
τῶν... ἀγιγιστ'.....

... "τὰ... δεματία... τὰ... ἔκασταν... τῶν... θυρακιά",

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

.....
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

Πάντα εἰς τὸ ἀλῶνι.....
.....
.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

ἐγ'... αὐλῶν... ἐγ'... οἰκίας.....
.....
.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..... *Ἐξ' ἑνὸς μόνου οἰκογενεῖαν*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

..... *20. Ιουλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

..... *Χωματίωνοι - κούρμασι*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων)

..... *Ἐξυναν ἀπό τὰ χόρτα. Ἐξέβρεχαν
 μὲ νερό, ἐετρυναν ἀχυρο καὶ ἐεμύ-
 κωσαν*

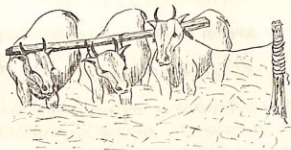
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..... *Ναί, Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευή*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἴουδῆποτε ἄλλον.

.....
.....
.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

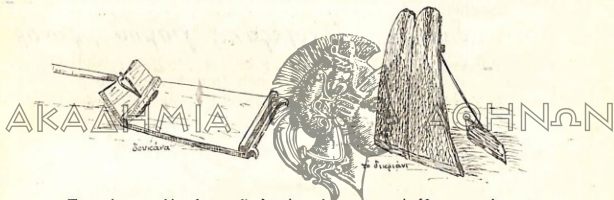
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ἐπιείθους ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχέδιον γράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχια.....

.....
.....
.....
.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνο-στῦλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἐπὶ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

δ) Ἐπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην; ;.....

.....

12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

... διυριάν, ἄχυροφαί, διαμνά, γούναρ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας;

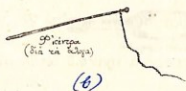
Μὲ τὸν ἄχυροφαί.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἦ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Φυμένερα 1,5 μ. περίπου 4 1/2 (4).....
 παραλλ. ἐν μ.

15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

...? Ἐξέχεται... εἰρώματα... ἤλωνίζοντο... σίτου... σιπυρίθου
 1... σιπυρίθου... ὄμιγ... ἢ... βρώμης... περιεβάλλεται.....

16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... λαμνί.....

17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἴδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. σαρπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν.....

..... ὁ ἴδιος... ὁ γεωργός... με ἴδικα... ζῶα.....

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κόπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... ο.χ.1.....

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κοπάνου στερομυλός

ξύλο κοπανιστῶν τῶν τῶν κοπάων
μακροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζύων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ναί

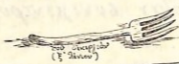
23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Εἰς τὸ εἶδιον. ἰδ. 1915 ἀπὸ Ἰνστιτούτου Ἑλλάδος, ἐκδ. τοῦ 1929 καὶ 1930. ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ

Ἐξέφυλλο "ραρ. ν. γ. η." Ἐμαρξένειο με' ἐν "γρέηλα"

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..... *ἄχνημα. εὐρωστ. ἐωίμυμεν.*

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

α) Ἀχνοφάτι. β) Γιαμηάι. γ) Φτυάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρῶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..... *ἄροι. ἐ.υ. ἰ.ψ. οἰ.καρνεῖα. ἐργωρίων.*

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..... *Κότταρα. Ἀθηνίονιο. δια' δευτέρων φαρῶν. ὀλαχ. ἐννεκεντρῶνιο. ἀρ.ε.τ.α.*

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

... *δυνυδιζιται. κόνου. δια' τό. ειλάρι. και' ἡ ψύξις*
κεδ. ψύων... ὁμαίω. με' τό. ἄρωτο. ἀφίνι.

- 6) Ἄφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... *Η. ραμν. ἡ. ἐρυχνίφιλο. (μ. ἐλά. ἴον. ἀχυροφάι. και'*
ῶν. ραμ. π. ἄ.) . με' τό. ζ. ἑνάρ. και' ἰα. χονδρὰ. τεμάχια
κῆ. εὐαχύν. ἀπειαιμίνεσι. ὑπό. ρηαμῶ. δια. σαρώθρου.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

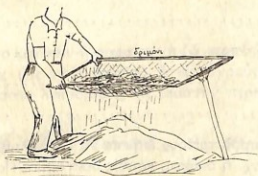
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον πάλαιον δερμάτινον

κόβρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

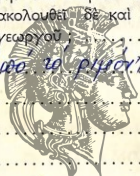
Κύριος... πρόσθ. ... τὸ κορυφίνισμα μὲ τὸ ῥιμόνι...
 διὰ νύ. πέλοισι. τὰ πημιγριαμά. καὶ νὰ μένουσι τὰ...
 ἀχυρα: Ἄν. ὑπάρχει. χύμα. χρησιμοποιοῦμαι. τὸ...
 κόβω νο. πού. ἐν. μ. πρὸ δακτύλου, ἀπὸ τὸ ὄροιο...
 φεῶρι. τὸ χύμα. καὶ μένει... ὁ καρπὸς καθαρισμένα

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

... Πέλοισι, διὰ τὸ ῥιμόνι. ἐπιματίζονται σωρῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

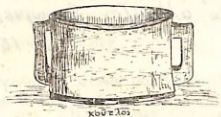
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

οχι

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ και ἰχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἦρχετο εἰς ἀλώνι ὁ δευαχειλὴς μὲ τὸ "βνίκ" (δοχεῖον ξύλινον χωρητικότητος 12 βυσσάνων) καὶ ἐρεφρῶνε ἄχρον γὰν χωρὸν. Πισολοῖν ἐπερνε τὸ 10% ἔαν νύχτωνε 5 δέν ἀπολάθωνε ἔσφραγιζε τὸν χωρὸν δι' ὑδίουσγάματος 5 τῶν ἐσομένων ἐυνέχισεν.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημοτριακῶν (δνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Ἐπειρνακ ὅλοι ἀλλά ὄχι εἰς ἀλώνι.
Ἐρεφρῶνε μὲ τὸ "βνίκ" (δοχεῖον ξύλινον χωρητικότητος 12 βυσσάνων) Ἐπίκου τὸ κιλῶ (4 βνίκων)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Ἐν τῷ ἄχρον ἀμύλιας (εἰς ἀμωάρια)

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἐγὼ ἰὺν ἀχυρῶνα· Ἐξω
ἐρίνειο· ἢ λόντα· δηρ· θυμωκιά· ἢ ἄρσις· ἐκευ·
ὠάτ· το· μέ· υγαθίνα (μαλαμιά· οὐκάλευς).....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεταί) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούσ καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἐδιόλεξαν ἀπὸ τὰ δερμάτια· μαλά· εἰάχυα· καί·
τὰ ἀλώκισαν· ξεχωριεῖα· Ὁ σπόρος· βαστονίκε·
.....
5-10 χρόνια.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ΟΧΙ.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμια φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

17 Μαρτίου.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Πρωί· πρὶν ξημερῶσ· εἰ· ἰὺν αὐλίαν·
.....
2ου· οὐριεῖαν·.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Παιδιά έτοιμάζω. τά όηοία ένναρμύζοντο διά τό
ποιό. τά προβαίω. τά άίμα. άρώμα. τά άνράν.

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν ; Άν ναι, άπό ποίον μέρος ;.....

τά παιδιά μαζεύουν ξυρά χόρτα
καί άχυρα.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ζόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

τά έθνη άρνέετο διά τών έξω γόρον :

ή έθνη οί ταύροι άναθαν. γιατί τό πάχος τής
εμανδορημένον μα. , έμεί άνάθαμε τών ΙΨ.

μαρτίον. έθνη τών έμερομυθικών αλκία άρχισεν
τό ζωνυμιόν έλε. Καί λέγομε ότι καίμε τόν Μάρτυν

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γ' ΑΛΦΟΝΙΣΜΟΣ

Ἐρωτήσεις 10 καὶ 11. (σελίδες 19, 20, 21, 22)

Ἐφαρταν τὰ δεμάτια τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ἰσοποδύοντα ἐπὶ τὴν περιφέρεια τοῦ ἀγνίου, μὲ τὰ εἰσώματα πρὸς τὸ ἰσοποδύον αὐτοῦ.

Ὅταν ἐσυμμετρῶντο ἕνα, κύβος ἄρχισε δεύτερος (πρὸς τὸ ἰσοποδύον) ἀλλὰ μὲ τὰ εἰσώματα ἀντιθέτως, τρίτος ὁμοίως κρη. ἐπὶ ὅπου ἐπιγράφτο τὸ ἄλφι μὲ τὸ σπῆρι.

Ἐπὶ ἀλφίονα τῶν εἰσώματων ἔγινετο μὲ τὴν "ντουμῆνα", ἢ ἐξῆς: Ἐβύρετο αὐτὴ ἀπὸ τὰ βόδια, συνδεομένη μὲ τὸν γυμνὸν δια' τοῦ "τσιβγαί", εἶχε διαστάσεις 2μ. x 1μ. Πασχεῖτο ἀπὸ δύο σανίδας αἰ ὅποιον εἶχαν ἐπὶ τὴν μίαν πλευρὰν τῶν "καλαματιόσφιες".

Τὰ βόδια μὲ τὴν ντουμῆνα (ἐφαίνω εἰς τὴν ἑρμηνείαν ὅτι ἀγνιολίγῃ ἢ ἢ εὐφροσύνη ἢ εὐφροσύνη τῶν δια' τὰ ὄσφρη τὰ βόδια κυμαίνω) ἔφερον κύβου ἐπὶ ἀρμυρῶν ἀλφίονα ἐπὶ 6-10 ἡμέρας μέχρι ὅτου ἢ μαλακῆ ἀπὸ τὸ ἄσφρη καὶ τὸ σπῆρι ἔβρυντο ἀπὸ τὰ εἰσώματα δια' τὰ γινῶ ὅπως αὐτὸ ἔφαρτε καὶ μάλιστα τὸ εὐφροσύνη 4-5 φορές δια' τὰ ἔφρηται ἐπὶ τὴν εὐφροσύνην τὰ ἀπὸ τὰ εἰσώματα.

Τὴν ντουμῆνα τὴν καλαματιόσφιες εἰς μέρη ὅπου ὑπάρχει ξυμῆνα καὶ ἀέρες εὐφροσύνη, (συνῆδη ἐπὶ Μαύρα).

Τὸ ἄλφι ἀρχισε πρῶτῃ καὶ εὐφροσύνη ὅταν ἔβρυνε τὸ εὐφροσύνη.